

prima instanță - (Judecătoria Centru mun. Chișinău) D. Șușchevici
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) I. Cimpoi, A. Minciuna, N. Simciuc

ÎNCHEIERE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bostănică Mihail împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenit accesoriu Ministerul Apărării privind recunoașterea ilegală a răspunsului, obligarea stabilirii și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea judecătorească din 20 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La 16 mai 2016 Bostănică Mihail s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-414/16 din 25 aprilie 2016, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu 01 mai 2006 în mărime de 500 lei lunar, încasarea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7500 lei.

În motivarea pretențiilor formulate a reiterat că, în baza ordinului nr.12 din 24 ianuarie 1983 a fost concediat din cadrul Ministerului Apărării și trecut în rezerva forțelor armate, cu dreptul de a primi pensiei de invaliditate de gradul I, invalid de război, ca urmare a participării la acțiuni de luptă pe timp de pace.

Menționează că, în perioada 10 iunie 1981-21 iulie 1982 a fost participant la acțiunilor militare din Afganistan, pentru care a fost decorat cu distincția de stat a fostei URSS- Ordinul „Steaua Roșie” cu nr.3663459. Potrivit art.7 alin.2) lit. f) din Legea Republicii Moldova nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, este considerat ca fiind veteran de război.

Potrivit hotărârii Parlamentului nr.533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS, distincția

de stat al fostei URSS Ordinul „Steaua Roșie” conform importanței se echivalează cu distincția de stat al Republicii Moldova-Ordinul „Ștefan cel Mare”.

Indică reclamantul că conform lit.d) pct.4 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor nominale de stat pentru merite deosebite față de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003, alocația nominală se stabilește în următoarele cantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II sau III sau persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste - 500 lei.

Astfel, în temeiul acestor prevederi, la 29 martie 2016 s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prin care a solicitat stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu data pensionării, în mărime de 500 lei lunar.

La 25 aprilie 2016 prin răspunsul primit de la Casa Națională de Asigurări Sociale cu nr B-414/16 i s-a comunicat că temei legitim de a-i stabili alocația nominală în cuantum de 500 lei lunar pentru ordinul „Steaua Roșie”, nu este.

De asemenea suplimentar informează că, la 29 martie 2016 cu aceeași solicitare s-a adresat și către Ministerul Apărării.

La 06 aprilie 2016 a primit răspunsul cu nr.43/359, prin care i s-a comunicat că cererea a fost remisă după competență la Casa Națională de Asigurări Sociale și că nu este beneficiar de pensie pe linia Ministerului Apărării și din acest motiv urmează să se adreseze la locul unde primește în prezent pensia.

Ca consecință, a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cerințele înaintate, consideră că i se încalcă dreptul său de a primi alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat prevăzute de prevederile art. 22 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la veterani nr.190-XV din 08 mai 2003: „persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste - 500 de lei”.

Consideră reclamantul că prevederilor legale, nu există vreun temei de refuz privind calcularea și achitarea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat și nici o interdicție stabilită prin lege care să prevadă careva condiții sau cerințe speciale de acordare a alocației, fiind stipulat în mod expres persoanele care au dreptul de a beneficia de aceste alocații.

Totodată, neacordarea alocației menționate încalcă dreptul subsemnatului ca cetățean al Republicii Moldova drept ce este stipulat în art. 47 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova.

Consideră că, prin acțiunile ilegale ale pârâtului i-a fost lezat dreptul la proprietate garantat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor 6§ 1, art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, cât și art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 al Convenției.

Relevă că, beneficiază de dreptul de a dispune de alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat, iar refuzul de a achita alocația solicitată îi încalcă direct dreptul la viață și integritate fizică și psihică, precum și dreptul la un nivel de trai decent.

Refuzul de acordare a alocației i-a cauzat și un prejudiciu moral manifestat prin suferințe psihice, sentimentele de neajutorare, complexul de inferioritate, de rușine, insatisfacție de lipsirea de posibilitatea de a primi alocația care pe drept este a facilita

viața persoanelor ce și-au dedicat viața intereselor supreme ale statului și a stăruinței acestuia.

Aceste sentimente sunt generate de faptul că, drepturile sale sunt tratate într-un alt mod decât drepturile altor veterani care beneficiază de asemenea alocații și care de fapt sunt puși în aceeași situație, ceea ce îl face să se simtă inferior combatanților săi.

Prin hotărârea judecătorească Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2016 acțiunea înaintată de Bostănică Mihail a fost admisă parțial.

A fost recunoscut ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-414/16 din 25 aprilie 2016. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Mihail Bostănică diferența alocației nominale lunară de stat pentru merite deosebite față de stat începând cu 01 mai 2006 în sumă de 450 lei lunar și să-i achite lui Mihail Bostănică alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 lei lunar. A fost încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Mihail Bostănică cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7500 lei. Pretențiile reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 23 iunie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel solicitând, admiterea apelului, casarea hotărârii judecătorești Centru mun. Chișinău din 20 iunie 2016 și emiterea unei noi decizii de respingere a pretențiilor înaintate de Bostănică Mihail.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea judecătorească Centru mun. Chișinău din 20 iunie 2016.

La 15 februarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva hotărârii judecătorești Centru mun. Chișinău din 20 iunie 2016 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, solicitând casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei noi decizii de respingere a pretențiilor înaintate de Bostănică Mihail.

În motivarea recursului a indicat că acțiunea înaintată de Bostănică Mihail nu cade sub incidența art.22 alin.1) lit.d) din Legea cu privire la veterani, iar Casa Națională de Asigurări Sociale corect i-a stabilit indemnizația lunară în mărime de 50 lei, pentru merite deosebite față de stat.

Susține că hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS care prevede că persoanelor decorate cu ordinul fostei URSS „Steaua Roșie” se echivalează cu Ordinul „Ștefan cel Mare”, nu are nici o relevanță la caz.

De asemenea recurentul indică că cheltuielile de judecată încasarea de instanțele ierarhic inferioare în cuantum de 7500 lei sunt exagerate și nerezonabile din motivul că avocatul a reprezentat interesele intimatului doar în cazul a trei ședințe de judecată și prezenta cerere nu constituie un obiect al unui litigiu complex.

Consideră recurentul că instanța de apel incorect a apreciat normele materiale.

Recurentul a depus cerere de recurs în temeiul art. 432, alin. (2), lit. c) Codul de procedură civilă, care statuează expres că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2016.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei a fost expediată părților la 09 decembrie 2016 (f.d.129), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către părți.

Potrivit prevederilor art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost depusă la 15 februarie 2017, respectiv recursul se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o

reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari